

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Directorivm. Servandi Pvblicas, Sacrasqve Processiones,
Sev Svpplicationes, Tam Ordinarias, quae fiunt certis
diebus per annum; quàm extraordinarias, quae varijs ac
publicis Ecclesiae de causis in ...**

Coloniae Agrippinae, 1640

Modus celebrandi 40. horarum Preces §. 1. & seqq. Quid obseruandum in
Missa, quae celebratur in Altari, in quo Venerabile est expositum

urn:nbn:de:hbz:466:1-9480

RITVS VEL MODVS
celebrandi coram Venerabili.*Seu*

De his quæ addenda sunt in Missa,
quæ celebratur ad Altare, in quo ex-
positum est sanctissimum Sa-
cramentum.

Desideratur hic titulus in Rubricis Missa-
libus à multis; de quo hoc loco, ne desi-
deretur amplius: sed *in cerem. Episc. lib. 1. cap.*
12. optimè monemur ex antiquorum docu-
mentis, vt abstineamus à Missa celebranda co-
ram Sacramento, quantum fieri potest etiam
in suo Tabernaculo occluso. Quod si ferat ne-
cessitas, vel suadeat alia iusta causa, puta, infra
Octauam Corporis Christi, & tempore publi-
cæ Orationis 40. horarum; eo casu genufle-
xiones omnes, & actus reuerentiales debiti di-
ligenter sunt obseruandi: quos varijs in libris
Ritualibus præscriptos, & sparsim, hoc loco
collegimus.

In primis igitur illud est notandum, quod
pro exponendo Sacramento in Altari pro ini-
tio 40. Horarum vel spiritualium exercitatio-
num cantari debet Missa Votiuæ de Sacramen-
to, quæ habetur circa finem Missalis, non au-

tem festiua Corporis Christi (nisi infra Octa-
uam eiusdem Festi calus accideret) & tempo-
re Paschali addendum erit Alleluia, vt fit in a-
lijs votiuis Missis.

Dicitur in tali Missa vna tantum Oratio cū
Gloria, Credo, & Præfatione de Natiuitate,
quia solet esse publica causa: non autem pri-
uatis Missis hæc conueniunt. Alijs autem die-
bus seu temporibus, si forsan cantentur Missæ,
vel pro Pace, aut Tempore Belli, seu pro qua-
cunque necessitate similiter Votiuæ, quæ lu-
ctum potius significant & tristitiam, propter
quam etiam adhiberi oportet colorem viola-
ceum) intermisso Gloria & Credo, vt in die-
bus Rogationum canitur Missa sine tali solem-
nitate: nisi fiat pro gratiarum actione vel si-
milis.

Nota autem quod propter huiusmodi Mis-
sas Votiuas in Collegiatis Missa Conuentualis
de die à Canonicis intermitteri non possit, cum
debeat semper cum Officio concordare, *cap.
cum Creatura de celebrat. Miss.* vbi verbum *Man-
damus* obligat ad mortale, *ex Bonacin. de Leg.
disp. 1. q. 1. punct. 7. §. 4. n. 7. cum communi; & in
cap. Quidam. & in cap. Et hoc, de Consecrat. Dist.
1. Lege Azor. lib. 10. cap. 32. q. 7. & nota quod
neque omitti potest pro Missa Defunctorum,
in d. cap. Cum Creatura.*

Ex quibus sacra rituum Congregatio die 25.
Iunij 1611. & die 28. Ianuarij 1612. decreuit, te-
neri Canonicos omnino ad cantandam Missam

de

de die, vt lucrentur distributiones. & die 16. Ianuar, 1627. duo respondit. Alterum quod ob Missam talem Votiuam, seu pro Defunctis, nō potest omitti Missa Conuentualis. Alterum est, quod neque potest introduci consuetudo in contrarium ritum. Et quoad illud primū perstitit in eadem sententia die 12. Iulij 1628.

Si quandoq; contingat Missa eiusmodi votiuā in Festo omnino solemni vt vocant primæ vel secundæ classis, vel in Dominica tali Priuilegiata, v.g. Prima Aduentus, Prima Quadagesimæ, Dominica Passionis, Palmarum, in Albis, &c. tum in Collegiatis vel duæ cantentur Missæ, altera de Festo, seu Dominica horarum tempore debito & consueto; altera Votiuā de Sacramento post Nonam, vel vna cantetur de die cum commemoratione SS. Sacramenti; quod Romæ fit in Cappella Papæ in Prima Dom. Aduentus, & in alijs diebus Festis solemnibus in Ecclesijs maioribus Urbis.

In ingressu Celebrantis & ministrorum ad Altare, in quo patet Sacramentum, omnes debent genuflectere in plano Capellæ utroque genu. Facta verò confessione, ascendunt ad Altare, vbi deinceps genuflectunt vnico genu, vt expeditiores sint; & celebrans dicit: *Oramus te Domine*, vt aliàs.

Incenlatio Altaris fit de more stante Sacerdote dum benedicit incensum; quod item de more benedicatur *ex ceremon. Episcop. lib. I. c. 23.* quia Altare & celebrans etiam thurificari debent.

Pro Cruce, quæ adesse non debet, incensatur Sacramentum à celebrante super altiorem Altaris gradum cum Ministris genuflexo. Neque Diaconus osculari quidquam debet in hac Missa, quod tradi debeat celebranti; neq; manus item celebrantis in traditione rerum, ob apertam præsentiam SS. Sacramenti: quod expresse dicitur in cærimonial. Episcop. lib. 27. cap. 33. *Absque osculo, inquit, cochlearis & manus.*

Cum incensandus est celebrans, reddito Thuribulo in cornu Epistolæ, vt moris est, descendit, & sistit se apud idem cornu, facie versa ad populum, aduertens, ne, dum mouet se, terga vertat Sacramento, & ibi à Diacono econtra stante in plano Capellæ incensatur. quod erit quoque obseruandum in altera incensatione ad Offertorium, & ibidem lauat manus. Eadem enim est ratio exeundi extra Altare tam pro incensatione, quam pro ablutione manuum celebrantis: & vtrumque seruatur in vrbe.

Accedens ad medium Altaris, & recedens à medio, vel transiens ante medium toties quoties, semper genuflectit celebrans vnico genu: quod & Ministri obseruant.

Conuertens se ad populum dicturus *Dominus vobiscum*, seu alia, facta genuflexione post osculum Altaris, sistit se renibus versis ad Euangelij cornu; tum facta iterum genuflexione in medio, redit ad librum seu Altare.

In incensatione oblatorum benedicit incensum de more, & sine genuflexione incensat oblata:

lata: tum genuflexus super altiorem gradum, vt supra, incensat Sacramentum vt initio Missæ. Diaconus non amouet calicem de medio, quia nullum est periculum hic effusionis eius.

Dicitur *Orate fratres* à Celebrante, vbi *Dominus vobiscum*, sed non perficitur circulus, rursusq; genuflectitur, quia reditur ad medium.

Reliqua vsque ad Communionem inclusive fiunt vt in alijs Missis: à Communionem ad finem Missæ fiunt genuflexiones & conuersiones ad populum, vti supra dictum est.

In benedictione populo danda, dicto *Omnipotens Deus*, genuflectit Celebrans, & in latere Euangelij benedicit, non perficit circulum, neque in medio genuflectit, sed in eodem latere cõuersus statim ad Altare signat librum, seu Tabellam Euangelij vltimi, non Altare, quamuis Sacramentum esset altius Altari: est enim ac si esset in Altari, & ratio est, quia ibi immediate adest Auctor benedictionum. Ad verba, *Et Verbum Caro factum est*, genuflectat Celebrans cum Ministris paulò versus Sacramentum.

Recedit cum Ministris ab Altari, cum genuflexione in plano Capellæ vtroque genu facta, vel si facienda sit aliquando Processio, pro fine Orationis alicuius publicæ, facta prope Altare genuflexione in medio, descendit extra cornu Epistolæ, vbi depositis manipulis à se, & à Ministris cum Calula, induit Celebrans pluuiale, & cætera facit quæ ad processionem spectant, de qua supra in festo S. Marci.

In Missa priuata, quæ tamen quàm parcissimè celebranda erit in Altari, in quo sacra Eucharistia est exposita, eadem obseruari debent, quæ supra diximus, demptis ijs quæ sunt propria solemnæ Missæ.

Neque illud omittendum quod præscribitur de manuum ablutione extra Altare, quæ eodem modo fieri debet à Celebrante, quem supra de incensatione Celebrantis posuimus.

Præstaret vt coram Augustissimo pro Precibus horarijs in Altari exposito, Eucharistiæ distributio, ad vitandam irreuerentiam ob populi communionem, non fieret; sed alio commodiori in eum finem deputato, debitè etiam ac decenter luminibus, & alijs requisitis instructo.

Extra Missarum solemnæ in sæpe memorato Altari utensilia Missæ, vt calix, vestes sacerdotales, ampullæ, legile, seu puluinar, & similia, nunquam remaneant.

Neque licitum est vlli Sacerdotum sacras vestes pro Missa dicenda, seu præsentè, siue absente Venerabili induere in ipso Altari, id enim concernit Episcopalem dignitatem.